

Filozofická fakulta UK na Noci výskumníkov v piatok 25. 9. 2015

Kolegyne a kolegovia z našej fakulty sa so svojimi prednáškami aj tohto roku predstavia na Noci výskumníkov vo V-klube a aj v Starej tržnici na Námestí SNP v centre Bratislavy.

V-klub

10:00 – 11:00 doc. PhDr. Juraj Šedivý, MAS, PhD. – Čo prezrádzajú stredoveké nápisy?

Kedy sa na naše územie dostali písomné znaky? Čo je napísané na veľkomoravských platničkách? Aké texty boli na najstarších uhorských pamiatkach? Kedy sa okrem latinských objavujú aj nápisy v ľudových jazykoch? Robili u nás v stredoveku grafity? Na tieto a ďalšie otázky spojené s nápismi na kamenných, kovových, drevených a ďalších materiáloch odpovie epigraf (odborník zaoberajúci sa latinskou epigrafiou – vedou o nápisochoch).

15:00 – 16:00 prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc., doc. Mgr. Alena Bohunická, PhD. – Slovenčina ako potrava, slovenčina ako otrava

Slovenčina v dobe globalizácie (keď ľudia i jazyky voľne prekračujú hranice) a hypermoderny (keď sa žije rýchlo a veľa sa musí stíhať naraz) je predmetom úvah a otázok: Je tento „malý“ jazyk ťažký? Oplatí sa s ním trápiť? Čo máme poradiť našim slovenským deťom a čo cudzincom: uniknúť či postaviť sa jej „tvárou v tvár“? O tom, že slovenčina nie je napriek rozlišovaniu y/i či napriek iným pravidlám pravopisu ťažká, svedčí aj letmé porovnanie: má len 3 jednoduché slovesné časy (nerozlišuje priebehové či dávno minulé časy, ani predbudúci čas), má len 6/7 pádov (fínčina 14 pádov, 8 rôznych lokálov) a má len vyše 40 znakov (čínština?). Každé šieste slovo je cudzieho pôvodu, čo výdatne podporuje porozumenie aj cudzincom. A dá sa ňou krásne presvedčať – rovnako ako po anglicky, akurát v materinskom jazyku to ide ľahšie. Prídte sa nechať presvedčiť, že vedieť dobre svoj materinský jazyk sa oplatí! Lebo slová (slovenčiny) môžu aj liečiť, aj predávať, aj vyhrávať... Kto by nechcel byť víťaz?

16:00 – 17:00 doc. Mgr. Jozef Tancer, PhD. – Ako sa v Bratislave rozprávalo po nemecky

Viacjazyčnosť je dnes módnym fenoménom, ktorý však nie je v dejinách strednej Európy ničím novým. Na príklade nemecky hovoriacich Bratislavčanov by som rád ukázal, ako fungovala v medzivojnovovej Bratislave viacjazyčná komunikácia a ako sa Bratislavčania stávali viacjazyčnými nielen v škole, ale aj vo svojich rodinách a na ulici.

20:00 – 21:00 doc. PhDr. Mariana Szapuová, PhD. – Filozofia zo ženskej perspektívy, alebo ako môže byť filozofia feministická

Cieľom prednášky je priblížiť historickú genézu feministickej filozofie a jej problémové pole v súčasnosti. Feministická filozofia bude prezentovaná ako taký typ filozofického myslenia, ktorý kriticky reaguje na androcentrizmus západnej filozofie, pričom nerovnosť medzi ženami a mužmi tematizuje ako podobu spoločenskej nespravodlivosti. V rámci prednášky bude osvetlená kategória rodu, ktorý je pojmovým nástrojom, pomocou ktorého je možné filozoficky reflektovať problémy týkajúce sa postavenia ženy v spoločnosti a zároveň osvetliť tradičnou filozofiou nepovšimnuté, resp. málo povšimnuté aspekty problematiky vzťahov medzi ženami a mužmi.

21:00 – 22:00 doc. Mgr. Michal Chabada, PhD. – Existujú dve pravdy? Diskusia v stredovekej filozofii

Prednáška bude venovaná problému možnosti existencie dvoch či viacerých právd a aký je ich vzťah, ak viaceré pravdy môžu existovať. V stredovekej filozofii je tento problém známy ako "teória dvoch právd", v ktorej sa do sporu dostávajú pravdy rozumu/filozofie a pravdy viery/teológie. Hlavný argument v riešení tohto sporu spočíva v rozlíšení pravdy simpliciter a pravdy secundum quid/relative. Prístupy, akými stredovekí filozofi a teológovia tento problém riešili v prospech jednej alebo druhej pozície, sa ukazujú ako inšpiratívne aj pre dnešok.

Stará tržnica

18:40 – 19:40 diskusia: Človek budúcnosti

Miesto konania diskusie: Stará tržnica, Námestie SNP

Hostia:

Juraj Draxler, minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

Prof. RNDr. Pavol Šajgalík, DrSc., predseda SAV

Ing. Ivan Klinec, Ekonomický ústav, SAV

JUDr. Mgr. Lubyová Martina, PhD., Prognostický ústav, SAV

prof. RNDr. Peter Sýkora, PhD., riaditeľ Centra pre bioetiku, Katedra filozofie na Filozofickej fakulte, UCM v Trnave

PhDr. Martin Jakubek, PhD., Katedra psychológie UK

RNDr. Andrej Lúčny, PhD., Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK, MicroStep-MIS

Vedecký stánok: Psychológia - Fyzika Virtuálnej Reality

Katedra psychológie, Filozofická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave

Mgr. Jakub Remiar

Virtuálna realita sa v najbližšom roku dostane priamo do našich domácností prostredníctvom viacerých už komerčne dostupných okuliarov na tento účel. Vysvetlíme Vám na akých princípoch toto nové médium funguje, ako vzniklo, ako ho správne používať a ako sa vyhnúť simulátorovej chorobe. Virtuálnu realitu si budete môcť odskúšať aj naživo prostredníctvom niekoľkých demonštrácií.

Vedecký stánok: Zatoč so stresom

Katedra psychológie, Filozofická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave

doc. PhDr. Igor Brezina, CSc., Mgr. Daniela Moskáľová, PhD., Mgr. Petra Soláriková, PhD., Mgr. Jakub Rajčáni

Telo a naša myseľ utvárajú jednotu, ktorá je však často značne komplikovaná. Jedno je závislé od druhého, no aby bola ich spolupráca efektívna, musia si vzájomne rozumieť. Jedno je kontrolované a podmieňované druhým. Tak, ako naše telo ovplyvňuje našu myseľ, aj naša myseľ je schopná kontrolovať mnohé z našich fyziologických telesných funkcií. Poďte si k nám vyskúšať, ako ovládať svoje telesné a fyziologické reakcie prostredníctvom spätnej väzby, prostredníctvom vlastnej vôle. Otestuje si, ako vaše telo reaguje na stres. Pri našom stánku vám predstavíme, ako v našom laboratóriu hodnotíme stresovú reakciu, ako hodnotíme či vás stres motivuje, alebo brzdí vo výkone. Budete mať možnosť vyskúšať si ako na rôzne podnety reagujete zmenou teploty vášho tela, zmenou vodivosti kože, zmenou frekvencie Vášho srdca, alebo pohybmi očí. Sprav všetko pre to, aby si ovládal svoj relax!

Viac o Noci výskumníkov 2015 nájdete na <http://www.nocvyskumnikov.sk/>